

Region Hovedstaden

2 STOP
SULT

3 SUNDHED
OG TRIVSEL

4 KVALITETS-
UDDANNELSE

6 RENT VAND
OG SANITET

9 INDUSTRI, INNOVATION
OG INFRASTRUKTUR

1 AFSKAF
FATTIGDOM

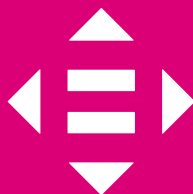
7 BÆREDYGTIG
ENERGI

13 KLIMA-
INDSATS

10 MINDRE
ULIGHED

8 ANSTÆNDIGE JOBS
OG ØKONOMISK
VÆKST

14 LIVET
I HAVET

16 FRED, RETFÆRDIGHED OG
STÆRKE INSTITUTIONER

Region Hovedstadens handlingsplan for FN's verdensmål

11 BÆREDYGTIGE BYER
OG LOKALSAMFUND

17 PARTNERSKAB
FOR HANDLING

12 ANSVARLIGT
FORBRUG
OG PRODUKTION

5 LIGESTILLING
MELLEM KØNNENE

15 LIVET
PÅ LAND

Region Hovedstaden favner verdensmålene for bæredygtighed

Med FN's 17 verdensmål er den mest ambitiøse kurs sat mod en mere bæredygtig udvikling for os alle, vores børn og planeten, vi bor på. Vi politikere i Region Hovedstaden har derfor med denne handlingsplan sat rammerne og retningen for vores bidrag til realiseringen af verdensmålene.

Region Hovedstaden har med sine 40.000 ansatte og et budget på 39 milliarder kroner ansvar for at drive og udvikle Danmarks største sundhedsvæsen. Og i fællesskab med andre udvikler vi hovedstadsregionen inden for miljø, trafik, uddannelse og det sociale område. Derfor har vi et særligt ansvar for at løse mange af de udfordringer, som verdensmålene adresserer og kan gøre en væsentlig forskel for at skubbe regionen og omverdenen i en mere bæredygtig retning.

Vi står som samfund overfor nogle store udfordringer. Middellevetiden er stagneret og uligheden i sundhed kan ses meget konkret ved, at sygdomme rammer socialt skævt. Samtidig kalder klimaforandringer på markant og omfattende handling nu. Når vi hvert år byder 20.000 nye borgere velkommen i regionen, skal vi bidrage til at presset på klima, miljø og naturressourcer bliver mindst muligt, og at vi skaber plads til, at også flere kan få glæde af hospitaler, uddannelser og infrastruktur.

Vi ser arbejdet med verdensmålene som en invitation til at se udfordringerne som muligheder for at skabe gode løsninger, som styrker den enkeltes sundhed og trivsel samt kvaliteten af regionen som helhed. En bæredygtig udvikling kræver en integreret indsats, hvor sociale, økonomiske og miljømæssige parametre går hånd i hånd. Med andre ord så skabes den gode verden i fællesskab.

I Region Hovedstaden yder vi allerede en stor indsats for at realisere verdensmålene. Det fortsætter vi med. Samtidig bruger vi verdensmålene som en katalysator til at løfte den bæredygtige udvikling frem mod 2030. På den måde arbejder vi målrettet for, at hovedstadsregionen har et sammenhængende sundhedsvæsen på et internationalt topniveau og samtidig er en grøn og innovativ metropol med bæredygtig vækst og høj livskvalitet.

På regionsrådets vegne

Sophie Hæstorp Andersen

Sophie Hæstorp Andersen
Regionsrådsformand

Kim Rockhill

Kim Rockhill
Formand for Miljø- og Klimaudvalget

*Verdensmålene er en vision; et løfte fra verdens ledere til alle mennesker; en universel, integreret og transformativ vision for en bedre verden (...)
Verdensmålene er ikke kun FN's, men alle menneskers mål. Skal målene blive til virkelighed, skal alle mennesker bidrage.*

Professor emeritus Steen Hildebrandt

11 BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND

13 KLIMA-INDSATS

6 RENT VAND OG SANITET

17 PARTNERSKAB FOR HANDLING

8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

10 MINDRE ULIGHED

7 BÆREDYGTIG ENERGI

3 SUNDHED OG TRIVSEL

12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

4 KVALITETS- UDDANNELSE

Region Hovedstaden er allerede i gang

Region Hovedstaden har kortlagt indsats, som allerede bidrager til de 17 verdensmål. Udover at give overblik over eksisterende indsats, har kortlægningen også for øje at synliggøre, hvor der er udfordringer. Resultatet af kortlægningen viser, at regionens indsats allerede bidrager til stort set alle verdensmål. Indsætterne er af forskellig karakter og kan være alt fra en målsætning, politik, strategi, handlingsplan, initiativ eller praksis på et område. Regionen bidrager mere til nogle verdensmål end andre. Eksempelvis har regionen – i kraft af opgaven med at drive Danmarks største sundhedsvæsen – en stor mulighed for indflydelse på verdensmål 3 om sundhed og trivsel.

Kortlægningen har også hjulpet regionen med at identificere, både hvor vi har en forpligtelse og mulighed for at påvirke, og hvor der eksisterer udfordringer i det nuværende arbejde. Den har givet et godt grundlag til at beslutte, hvor regionen med fordel kan løfte udviklingen for at bidrage yderligere til at realisere verdensmålene.

Region Hovedstaden vil løfte udviklingen

Region Hovedstaden vil især løfte udviklingen inden for verdensmål 3, 11 og 12. Vi vurderer, at der inden for disse tre verdensmål eksisterer væsentlige udfordringer, som skal løses for at skabe en bæredygtig fremtid. Det er også inden for de verdensmål, at regionen har stor mulighed for indflydelse, hvilket muliggør en stor effekt af regionens indsats.

En stor del af Region Hovedstadens opgaver er centreret omkring de tre verdensmål. Som landets største sundhedsvæsen er det væsentligt, at regionen hele tiden har fokus på, hvordan der kan udvikles en endnu bedre, sammenhængende og effektiv forebyggelse og behandling på top-niveau. Dette hænger tæt sammen med verdensmål 3.

Når regionen arbejder på at sikre ren jord og rent vand, bæredygtig transport og tilgængelighed til råstoffer, er det båret af ambitionen om en grøn og innovativ metropol med bæredygtig vækst og høj livskvalitet. Dette hænger tæt sammen med verdensmål 11.

Det er ressourcekrævende at drive landets største sundhedsvæsen.

Regionen har derfor et stort ansvar for, at negative påvirkninger på klimaet og miljøet er begrænsede. Dette hænger tæt sammen med verdensmål 12.

Det er vigtigt at understrege, at Region Hovedstadens indsats inden for de tre verdensmål også bidrager betydeligt til en række af de andre verdensmål. Regionen kan ikke løfte ét verdensmål uden at se på det i sammenhæng med de andre. Regionens viden og kompetencer på disse områder vil samtidig have en effekt på arbejdet med verdensmålene på nationalt og globalt niveau.

Det gælder for alle fremadrettede indsats, at de enten adresserer eksisterende målsætninger, som kræver en styrket indsats, eller indsats, hvor ambitionsniveauet øges væsentligt.

Vi skaber resultater gennem helhedssyn, partnerskaber og innovation

Det unikke ved verdensmålene er, at de afspejler, hvor kompleks verden er. Verden står overfor udfordringer, som kun kan håndteres ved at nedbryde den traditionelle silo-tænkning og i stedet agere helhedsorienteret.

Verdensmålene taler derfor direkte ind i Region Hovedstadens eksisterende værdi om Helhedssyn. For eksempel bidrager regionens grønne indsats som supercykelstier, fossilfri busser og elbiler både til at reducere klimaforandringer, trængsel og luftforurening og forbedre sundheden. Og når regionen arbejder på at forbedre indeklimaet på hospitalerne, for eksempel med bedre lys og ventilation, kan det både skabe bedre arbejdsmiljø, øge patienternes velvære og nedsætte hospitalernes CO₂-udledning. Verdensmålene inviterer altså til at arbejde på tværs af faglige og geografiske skel og skabe helhedsorienterede løsninger.

Det er vigtigt, at Region Hovedstaden bidrager til at skabe forandring, for at løse mange af samfundets udfordringer. Det kræver nye idéer, nytænkning og viden at finde løsninger, der kan omsættes til praksis og give værdi. Regionen skal også udnytte de muligheder som ny teknologi og anvendelse af data giver. Derfor er partnerskaber og innovation til udvikling af nye løsninger en integreret del af de fleste indsats i regionen. Dette hænger tæt sammen med verdensmål 17.

Sundhed og trivsel for alle

Sundhed og trivsel er en forudsætning for et godt og langt liv med høj livskvalitet. Borgerne i Region Hovedstaden er blevet sundere og lever generelt længere i forhold til tidligere. Regionen driver et sundhedsvæsen på højt internationalt niveau, hvor alle har fri og lige adgang til behandling.

Der er dog stadig udfordringer på sundhedsområdet, som især relaterer sig til samfundets indretning og mulighederne for at leve et sundt liv. Eksempelvis lever flere med kroniske sygdomme, flere er overvægtige og ryger, og den sociale ulighed i sundhed er markant.

Derfor fokuserer regionen især på verdensmål 3 i arbejdet med at styrke sundhedsfremme og patientrettet forebyggelse i et sammenhængende sundhedsvæsen, mindske den sociale ulighed i sundhed, og med at forske i og udvikle behandling af høj kvalitet

måltrettet den enkelte patient. Det bidrager også betydeligt til verdensmål 8, 10 og 17.

Fokus på patientrettet forebyggelse og mindre ulighed i sundhed

Det er helt afgørende, at Region Hovedstaden i fremtiden har meget mere fokus på at forebygge sygdomme. Det skal ske for at sikre flere sunde leveår og for at mindske både sygdomsbyrden og behandlingsbehovet i sundhedsvæsenet. Stadig flere lever med begrænsninger i livet, behandlingskrævende sygdom og for tidlig død, som kunne have været forebygget.

Det gælder særligt for mennesker med psykisk sygdom, der lever mellem 15 og 20 år kortere og med mere sygdom end den øvrige befolkning. Derfor vil regionen især arbejde for at mindske ulighed i sundhed i regi af treårsplanen for psykiatrien.

Fokus på forebyggelsesområdet har også en stor effekt i forhold til ulighed i sundhed. Det kræver en samfundsmæssig indsats fra flere parter at reducere uligheden i sundhed, da det er et resultat af mange komplekse forhold. Rygning og alkohol er de væsentligste årsager til, at nogle befolkningsgrupper dør tidligere end andre. Med afsæt i

3 SUNDHED OG TRIVSEL

8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

10 MINDRE ULIGHED

17 PARTNERSKAB FOR HANDLING

forebyggelsesplanen vil Region Hovedstaden derfor arbejde målrettet med at sætte ind langt tidligere – før patienten møder sundhedsvæsenet. Arbejdet vil bidrage til en væsentlig bedre sundhed både indenfor regionen og på globalt plan.

Forskning, udvikling og innovation

Når sygdom opstår, er det vigtigt, at regionens sundhedsvæsen kan tilbyde behandling af høj kvalitet. Nøglen til en mere målrettet diagnostik og behandling – til patienter med vidt forskellige sygdomme, som for eksempel sjældne arvelige sygdomme, hjertesygdomme, kræft, demens og infektioner – er forståelse af den enkelte patients genetik kombineret med andre sundhedsdata, lige fra beskrivelser af sygdomsforløb og blodprøver til røntgenbilleder (såkaldt personlig medicin).

Behandlingsmulighederne er øgede, men ressourcerne til sundhedsvæsenet er begrænsede. Udvikling af ny medicin, nyt udstyr og nye behandlingsmetoder er på den måde afgørende for at sikre endnu bedre og mere effektiv behandling både nu og i fremtiden.

Region Hovedstaden går forrest med sundhedsforskning og innovation i forhold til både forebyggelse, behandling og pleje, og understøtter, at resultaterne bliver implementeret i daglig praksis på tværs af sektorer til gavn for patienter og borgere. Regionens viden om og erfaringer med forebyggelse og sundhedsfremme skal ikke alene bruges i regionale og nationale sammenhænge, men også på globalt niveau, hvor vi kan understøtte indsatsen for forebyggelse af både smitsomme, som ikke-smitsomme sygdomme.

Trivsel for ansatte

Region Hovedstaden har også fokus på at skabe rammer og vilkår, som understøtter sundhed og trivsel i arbejdslivet. Regionens ansatte skal have handlerum og mulighed for at løse opgaverne på den mest hensigtsmæssige måde. En opgave, som er af høj prioritet, og som regionen ønsker skal løses i fællesskab – ledere og medarbejdere imellem.

Delmål i fokus:

DELMÅL 3.3
Bekæmp smitsomme sygdomme

DELMÅL 3.4
Red flere fra at dø af ikke-smitsomme sygdomme, og styrk mental sundhed

DELMÅL 3.5
Forebyg og behandl stof- og alkoholmisbrug

DELMÅL 3.8
Giv alle adgang til lægehjælp

VORES MÅL ER:

- at styrke forebyggelsesområdet i Region Hovedstaden
- at skabe mindre ulighed i sundhed
- at igangsætte yderligere 3-5 forskningsprojekter, med særligt fokus på at sikre implementering af effektiv forebyggelse og sundhedsfremme
- at implementere personlig medicin i rutinebehandlingen i perioden 2020 til 2025

11 BÆREDYGTIGE BYER OG LOKALSAMFUND

Bæredygtige byer og lokalsamfund med høj livskvalitet

Byerne vokser, og i 2050 forventes størstedelen af verdens befolkning at bo i byer. Tendensen er den samme i hovedstadsregionen, hvor en tredjedel af Danmarks befolkning bor. Livskvaliteten i byerne er stærkt forbundet med, hvordan byerne er indrettet, og hvordan byerne trækker på og forvalter de ressourcer, som er til rådighed. Det er derfor afgørende, at Region Hovedstaden bidrager til at skabe bæredygtige byer og lokalsamfund, så regionen kan være med til at sikre gode rammer for høj livskvalitet.

Region Hovedstaden arbejder målrettet på at sikre ren jord og rent vand, og at der er tilstrækkelige og bæredygtige råstoffer til byggerier, samt at der er en grøn og sammenhængende mobilitet. Fælles for indsatserne er, at de kræver regionale og helhedsorienterede løsninger på tværs af administrative og geografiske

grænser. I arbejdet fokuserer regionen især på verdensmål 11, men bidrager også betydeligt til verdensmål 3, 6, 12, 13 og 17.

Ren jord og rent vand

Region Hovedstaden forebygger og forhindrer trusler fra jordforurening for at beskytte den almene sundhed, drikkevandet og miljøet. Regionen er med til at sikre, at drikkevandet er rent, at der er sunde indeklimaer i boliger, og at børn kan lege frit på jorden. Regionen har landets største indvinding af drikkevand og den mest forurenede jord. I regionen lever og bor vi oven på drikkevandet, og der sker løbende byudvikling af nye boliger på gamle forurenede industrigrunde. Derfor er det centralt, at regionen styrker relevante indsats for at oprense jorden og sikre indeklimaet i boliger på en smartere og mere miljø- og klimavenlig måde.

Bæredygtige byggematerialer

Veje, cykelstier, jernbaner, boliger og kontorer skyder op i byernes vokseværk. Bygge- og anlægsarbejder kræver råstoffer, som sand, sten og grus. Regionen sikrer, at råstofindvindingen sker under hensyn til både miljø, natur og erhvervs mæssige interesser. Sand og grus er ikke fornybare råstoffer,

og i en nær fremtid kan der opstå knaphed. Derfor arbejder regionen på, at forbruget af råstoffer i højere grad bliver dækket af sekundære råstoffer, såsom oparbejdet byggeaffald. Den omstilling er afgørende for at opnå øget ressourceeffektivitet og reducere behovet for råstofindvinding.

Grøn og attraktiv kollektiv trafik

Den regionale bus- og lokal togtrafik er afgørende for at sikre god mobilitet for alle på tværs af kommune- og regionsgrænser og er en væsentlig parameter for at skabe bæredygtige byer og lokalsamfund. Det skal være nemt at komme fra a til b med stadig flere mennesker på samme plads, og her er den regionale kollektive trafik afgørende for at mindske trængslen. Byerne er ofte ramt af støj- og luftforurening, og

derfor arbejder Region Hovedstaden strategisk med at omstille den regionale kollektive trafik til emissionsfrie teknologier, der ingen lokal luftforurening har – også til glæde for borgernes sundhed og klimaet.

Den regionale udviklingsstrategi

En stor del af Region Hovedstadens indsats, som bidrager til verdensmål 11, er forankret i den regionale udviklingsstrategi. Strategien sætter fokus og retning på løsning af regionale udfordringer, og forsøger samtidig at gribe de mange udviklingsmuligheder, som regionen har som metropolregion. Udover de allerede nævnte indsatsområder i denne handlingsplan, omfatter den regionale udviklingsstrategi også indsats indenfor energiomstilling, klimatilpasning og cirkulær økonomi.

Delmål i fokus:

DELMÅL 11.2
Skab billige og bæredygtige transportsystemer

DELMÅL 11.3
Gør byerne inkluderende og bæredygtige

DELMÅL 11.6
Reducér byernes miljøbelastning

DELMÅL 11.A
Styrk god national og regional byplanlægning

DELMÅL 11.B
Gør langt flere af verdens byer mere modstandsdygtige mod katastrofer

VORES MÅL ER:

- at 80% af det grundvand, vi bruger til drikkevand, er sikret inden 2025 ved hjælp af smartere, mere miljøvenlige og mindre CO₂-belastende oprensningmetoder
- at sekundære råstoffer dækker 20% af hovedstadsregionens råstofforbrug i 2030
- at udfase de regionale dieselbusser frem mod 2030, og i stedet erstatte dem med el-busser eller andre busser med tilsvarende miljø- og støjfordele

12 ANSVARLIGT FORBRUG OG PRODUKTION

Grønne og ansvarlige hospitaler

Det kræver mange ressourcer at drive landets største sundhedsvæsen med syv hospitaler og 40.000 ansatte. Når Region Hovedstaden forebygger og behandler sygdomme og skader, skal vi sikre, at det sker på en ansvarlig og bæredygtig måde, hvor regionen belaster det omgivende klima og miljø mindst muligt og bidrager til sundhed og trivsel.

Derfor fokuserer Region Hovedstaden især på verdensmål 12, både i hospitalernes drift og når regionen bygger nyt og renoverer. Regionen er allerede godt i gang med langsigtede 2025-planer for CO₂-reduktion indenfor energi, transport og affaldsressourcer. Verdensmålsindsatserne bygger videre på disse planer, udstikker mål og indsatser frem til 2030 og

inkluderer desuden bæredygtige indkøb og byggeri. Samtidig bidrager indsatserne også betydeligt til verdensmål 3, 4, 7, 8, 13 og 17.

Alle indsatser vil blive gennemført under hensyntagen til patientsikkerhed, som altid er regionens første prioritet.

Effektivt energiforbrug

På energiområdet øger Region Hovedstaden målsætninger og antallet af indsatser, hvilket bidrager til at reducere CO₂-udledningen og klimaforandringerne. Regionen arbejder på at energieffektivisere bygningernes tekniske installationer og brug af ny teknologi til at fremme energieffektiviteten. Når regionen arbejder med denne type projekter, vil det være i innovativt samarbejde med en række eksterne partnere.

Grøn medarbejdertransport

Mobiliteten og logistikken på og omkring hospitalerne i regionen skal være så grøn som muligt, og medarbejderne skal have optimale forudsætninger for at kunne træffe et grønt transportvalg – både i arbejdstiden og i pendlingen. Det bidrager samtidig til mindre trængsel og støj, renere luft og mere motion.

Fra genanvendelse til forebyggelse

Det er afgørende for en bæredygtig fremtid, at vi udnytter de begrænsede ressourcer bedre. Region Hovedstaden udvider derfor fokus fra genanvendelse af affald til også at omfatte forebyggelse og cirkulær økonomi. Det vil sige, at regionen i højere grad skal sikre,

at der bliver taget højde for levetid, genbrugsegnethed samt minimering af overflødig emballage. På den måde vil regionen få mere ud af mindre og reducere affaldsmængden betydeligt.

VORES MÅL ER:

- at reducere CO₂-udledningen fra energiforbruget med 70% i 2025, og vi tilstræber at være fossilfri i 2030
- at afdække om Region Hovedstaden kan blive en af Danmarks største offentlige bidragsydere til balancering af el-nettet i 2030
- at reducere Region Hovedstadens CO₂-udledning fra tjeneste- og driftstransporten med 12% inden 2025
- at andelen af medarbejdere i Region Hovedstaden, som benytter grønne transportmidler til og fra arbejde skal øges frem mod 2025
- at der er sket en fuld omstilling af regionens flåde til bæredygtige køretøjer inden 2030
- at Region Hovedstaden genanvender 50% affald i 2030 og tilstræber at være affaldsfrie i 2035
- at have flere og mere ambitiøse krav i forhold til

- bæredygtige løsninger og miljømærker i Region Hovedstadens indkøb
- at øge fokus på klimavenlig kost, økologi og mindre madspild i hospitalernes køkkener
- at Region Hovedstadens byggeri i 2030 følger et højt bæredygtighedsniveau, og Region Hovedstaden har konsolideret sin frontløberposition indenfor samfundsansvarligt hospitalsbyggeri
- at reducere vandforbrug, målt pr. patient, på hospitalerne med 5% i 2025 og 7,5% i 2030
- at der skal være 1 lærling/ elev pr. 10 faglærte på Region Hovedstadens nuværende og fremtidige bygge- og renoveringsprojekter
- at Region Hovedstaden som arbejdsgiver ansætter 1 elev pr. 10 faglærte

Bæredygtige indkøb

Som en af de største offentlige indkøbere er Region Hovedstaden med til at rykke hele markedet i en mere bæredygtig retning ved at efterspørge grønne og socialt ansvarlige produkter. Regionen øger også køkkenernes fokus på mere klimavenlig kost, omlægning til økologi og mindre madspild.

Bæredygtigt byggeri og renovering

Miljø- og klimaaftrykket fra byggeaktiviteter og drift af bygninger er mærkbart. Blandt andet derfor skal bæredygtighed være en grundsten, når Region Hovedstaden bygger nyt eller renoverer. Det skal være en del af planlægningen af alt byggeri, at der screenes for bæredygtighed afhængigt af byggeriets karakter og omfang, når et screeningsværktøj er udarbejdet. Desuden skal mulighederne for genbrug og genanvendelse af byggematerialer i hospitalsbyggeri, som erstatning for ikke fornybare råstoffer, afdækkes med henblik på fremme heraf.

Region Hovedstaden arbejder også aktivt på at gøre hospitalerne vand-

effektive og på at håndtere spildevand på en ansvarlig måde, da rent vand er en vigtig og knap ressource.

Social ansvarlighed

Som ansvarlig bygherre ønsker regionen at sikre ordnede forhold på byggepladserne, og at potentialet for flere praktikpladser fuldt udnyttes. På praktikpladsområdet arbejdes også for at sikre fremtidens kompetencer til regionens egne virksomheder og hospitaler via partnerskaber med erhvervsskolerne.

Bedre rammer for patienter og medarbejdere

Når Region Hovedstaden arbejder på at skabe grønne og ansvarlige hospitaler, bidrager regionen samtidig til bedre og sundere rammer for de daglige behandlinger med fokus på patienten. En lang række af indsatserne har positive afledte effekter, som eksempelvis resulterer i et bedre indeklima, mere motion og frisk luft, større arbejdsglæde og reducerede driftsomkostninger. Det er både til gavn for patienter og pårørende, og også med til at øge arbejdsglæden og trivslen blandt de ansatte.

Delmål i fokus:

DELMÅL 12.2
Brug og håndter naturressourcer bæredygtigt

DELMÅL 12.3
Halvér det globale madspild per person

DELMÅL 12.4
Håndtér kemikalier og affald ansvarligt

DELMÅL 12.5
Reducér affaldsmængden betydeligt

DELMÅL 12.7
Promovér bæredygtighed i offentlige indkøb

DELMÅL 12.8
Giv alle mennesker viden og forståelse for at kunne leve bæredygtigt

Opfølgning på handlingsplanens fremdrift

For at følge op på verdensmålene har FN formuleret en række indikatorer til alle verdensmålenes delmål. Danmarks Statistik varetager rapporteringen om den danske opfyldelse af indikatorerne til FN. Men flere af indikatorerne giver ikke et meningsfuldt grundlag til at monitorere nationale, regionale og lokale indsatser. Derfor er FN's grundtanke også, at måden, man arbejder med verdensmålene på, skal være tilpasset de enkelte landes forskellige lokale forhold, udfordringer og muligheder. Verdensmålene skal først og fremmest ses som en forandringsdagsorden og et værktøj til udvikling, uanset hvilket startpunkt man har.

Region Hovedstaden vil derfor årligt udarbejde en samlet status på indsatsernes fremdrift, for løbende at kunne vurdere og eventuelt justere på indsatserne.

Forankring og prioritering af arbejdet med verdensmålene

Region Hovedstadens bidrag til verdensmålene er forankret i eksisterende politikker, strategier og planer. For at sikre, at regionen fremadrettet kan styre efter verdensmålene, skal relevante nye politikker, strategier og planer vurderes i forhold til verdensmålene og vil indeholde mål, som minimum rækker frem mod 2030.

Region Hovedstaden har allerede indenfor eksisterende budgetter igangsat væsentlige indsatser, der bidrager til verdensmålene, og dette vil også ske fremadrettet. Flere af indsatserne kræver dog yderligere midler for at blive realiseret. Supplerende finansiering af indsatserne sker ved regionens årlige budgetaftaler. Det betyder, at indsatserne løbende vil blive ført ud i livet.

For at sikre, at regionens største og væsentlige prioriteringer har verdensmålene for øje, bliver budgetforslag, som sendes videre til budgetforhandling, og bevillingssager vurderet i forhold til deres indflydelse på verdensmålene. Regionen vil løbende evaluere og justere fremgangsmåden til at vurdere budgetforslag og bevillingssager.

Indsatserne i denne handlingsplan er forankret i følgende politikker, strategier og planer:

- Plan for styrkelse af forebyggelsesområdet
- Treårsplanen for psykiatrien
- Region Hovedstadens Strategi for Sundhedsforskning 2018-2022
- Jordplanen for Region Hovedstaden

- Råstofplanen for Region Hovedstaden
- Region Hovedstadens trafikbestilling
- Den Regionale Udviklingsstrategi
- Energiplan 2025
- Transportplan 2025
- Affaldsressourceplan 2025
- Region Hovedstadens indkøbspolitik
- Koncernhandlingsplan for grønne indkøb
- Udbudsstrategi for bygge- og anlægsaktiviteter
- Region Hovedstadens praktikpladsindsats

**Region
Hovedstaden**